

(๒)

ชื่อวิทยานิพนธ์	พุทธธรรมกับปรัชญาการรักษา โดยกิจกรรมบำบัด
ชื่อผู้เขียน	นายเกษม ศรีคำจักร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาปรัชญา
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิงห์หน คำชาว ประธานกรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุ่งเรือง บุญไญรัส กรรมการ
	อาจารย์ ดร.ประมวล เพ็งจันทร์ กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบหลักธรรมทางพุทธศาสนากับปรัชญาการรักษา โดยกิจกรรมบำบัด เพื่อนำความรู้ที่ได้ ไปประยุกต์ใช้กับงานกิจกรรมบำบัดในประเทศไทย งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร มีลักษณะเป็นการวิเคราะห์และอภิปรายเชิงตรรกะ เพื่อหาแนวคิด หลักการและวิธีการทางพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาทางกิจกรรมบำบัด

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักการทั้งสองมีความคล้ายคลึงกัน คือ ต่างก็มองโลกและชีวิตว่า มีการเปลี่ยนแปลง (อนิจจตา) เป็นทุกข์ (ทุกขตา) เพราะต้องต่อสู้ดิ้นรน เพื่อการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

กายและจิตกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน การเจ็บป่วยหรือขาดความสามารถเป็นผลมาจากการขาดความสมดุลในความสัมพันธ์ดังกล่าว

การนั่งนิ่งตนเองอย่างอิสระ โดยอาศัยความสมดุล คือเป้าหมายสูงสุดของหลักการทั้งสอง

การปฏิบัติฝึกฝนตนเอง เริ่มจากการเรียนรู้ความจริงของโลกและชีวิต แล้วดำเนินตามหลักความสมดุล ในการนั่งนิ่งตนเองและสิ่งแวดล้อม คือ เครื่องมือการรักษาของกิจกรรมบำบัดและพุทธศาสนาเพื่อเข้าสู่เป้าหมายนั้น

2. หลักการทั้งสองมีข้อแตกต่างกันประการหนึ่ง คือ แม้ทั้งสองจะเห็นมั่งต้องกันว่า การเข้าถึงความจริงจะช่วยให้บุคคลเข้าสู่เป้าหมาย แต่ความจริงในโลกนี้มี 2 ระดับ คือ ระดับสมมุติและระดับปรมาตถ์

(ค)

กิจกรรมบำบัด เข้าถึงความจริงระดับสมมุติ ซึ่งมีการยึดถือในความเป็นตัวตนของตน (อัตตา) บุคคลแม้จะได้รับการแก้ไขปัญหาแล้ว แต่ก็อาจกลับมามีปัญหาได้อีก ในขณะที่พุทธศาสนา เข้าถึงความจริงทั้งสองระดับ ปฏิบัติต่อทุกสิ่งด้วยความไม่ยึดมั่น ถ้อยมั่น (อนัตตตา) และด้วยใจเป็นกลาง ทำให้ผู้เข้าถึงสามารถปรับตัวอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล เป็นอิสระและบริหารจัดการได้โดยสิ้นเชิง

3. นักกิจกรรมบำบัด สามารถประยุกต์หลักธรรมทางพุทธศาสนา ไปใช้ในบำบัดการรักษาทางกิจกรรมบำบัดได้ ทั้งในงานบริการ โดยตรงและงานบริการ โดยอ้อม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

achievement of goal. But the truth is on two levels, Conventional truth and Ultimate truth.

Occupational Therapy's approach to conventional truth focusses on the self. Although one can overcome a problem, it may appear again, while Buddhist approach focusses on two levels of truth; until one looks on life and the world as non-self (Anattatā), and treats everything without an attachment. According to Buddhism a person who has realized the truth of life can overcome problems and approach a final goal unaffected.

3. Occupational Therapists can apply Buddhist deeper knowledge in their work, direct and indirect services.